

Spis treści

Wstęp	11
Rozdział I	
Przemiany monastycyzmu. Ujęcie historyczne i podstawowe definicje	21
Teologiczne ujęcie monastycyzmu	21
Historia monastycyzmu od IV stulecia n.e. do lat siedemdziesiątych XX wieku	33
Sekularyzacja klasztorów	46
Odnowa zakonów w XIX i XX wieku	49
Historia zakonów w Polsce	52
Sekularyzacja klasztorów w Polsce	56
Odnowa zakonów w XIX i XX wieku	61
Zakony a rozwój cywilizacyjny	63
Rozdział II	
Zmiany życia zakonnego od lat siedemdziesiątych XX wieku w ujęciu ilościowym	69
Perspektywa globalna	69
Perspektywa europejska	77
Zmiany w krajach Europy Środkowo-Wschodniej	84
Księża zakonni i bracia w różnych typach zakonów	88
Zakony w Polsce dziś – stan liczbowy i działalność	89
Zmiana liczby zakonnicy i zakonników – próba wyjaśnienia	96

Rozdział III

Socjologiczne badania nad monastycyzmem	107
Maxa Webera badania nad monastycyzmem	108
Krytyka związku ascetyzmu monastycznego i purytańskiego Rachfahla	119
Teza o autonomizacji sfery ekonomicznej Silber	122
Zakon a społeczeństwo dyscyplinarne – ujęcie Foucault	123
Socjologiczne badania nad monastycyzmem począwszy od przełomu lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych XX wieku	131
Badania skoncentrowane na zakonach	132
Obszary socjologicznych badań życia zakonnego	137
Socjologiczne koncepcje życia zakonnego	139
Socjologiczne analizy historyczne	145
Amerykańska tradycja badań – zakon jako organizacja oraz tradycja Weberowska	146
Badania monograficzne	150
Ekonomia	153
Nowe wspólnoty monastyczne	156
Badania dotyczące Europy Środkowo-Wschodniej	157
Badania dotyczące życia zakonnego poza Europą i Ameryką Północną	160
Powołania do życia zakonnego	161
Przestępstwa i wykroczenia seksualne w kontekście życia zakonnego	162
Polska tradycja badań nad zakonami	163
Koncepcja socjologii zakonu ks. Witolda Zdaniewicza	168
Badania s. Jadwigi Cyman	173
Badania nad zakonnicami Marty Trzebiatowskiej	176
Inspiracje monastyczne poza socjologią – uwaga dodatkowa	177
Socjologia monastycyzmu: od ujęć zakonocentrycznych do ujęcia relacyjnego	179

Rozdział IV

Badania własne nad klasztorami cysterskimi w relacjach: turystyka, ekonomia i pamięć zbiorowa	191
Nota metodologiczna	191
Rozwój i charakterystyka zakonu cysterskiego na świecie i w Polsce	194

Relacje związane z turystyką, ekonomią i promocją	205
Turystyka, rozwój i ekonomia w dyskursie lokalnym	214
Turystyka a zmiany funkcjonowania klasztorów	219
Relacje związane z pamięcią zbiorową	222
Podsumowanie	237
Aneks 1. Scenariusz wywiadu indywidualnego (Szczyrzyc, Jędrzejów, Sulejów, Bierzwnik)	241
Aneks 2. Scenariusz wywiadu indywidualnego (Wąchock)	245
Aneks metodologiczny	247
Bibliografia	251
Indeks nazwisk	273